

[Skatteministeren]

Jeg mener derfor ikke, at det vil være rigtigt at bede om kammeradvokatens vurdering af den konkrete sag, idet jeg herved vil gribe ind i rene ligningsmæssige spørgsmål.

Imidlertid er jeg enig med spørgeren i, at der er et behov for en generel juridisk afklaring af de gældende regler om beskatning af arbejdsgivers tilskud til ansattes udgifter til operationer, ophold på hospitaler og til medicinske udgifter i øvrigt.

Jeg har i samme forbindelse noteret mig den kritik, som dr. jur. Eigil Lego Andersen i Tidsskrift for Skatteret 1990, side 248, nr. 134, har rettet mod mit svar til Folketinget af 13. december 1989 (nr. 277).

I artiklen fremføres det synspunkt, at sådanne tilskud til medarbejdere som altovervejende hovedregel må være skattefri.

Jeg agter derfor at bede kammeradvokaten om hurtigst muligt at afgive en redegørelse om de generelle beskatningsmæssige aspekter af arbejdsgivers tilskud til ansattes medicinske udgifter.

Spm. nr. S 656

Til *sundhedsministeren* (15/3 90) af:

Ingrid Rasmussen (S):

»Vil ministeren redegøre for situationen på landets regionale døgnvagtcentraler med hensyn til bemandingsreglerne for vagtmestre, har ministeren tænkt sig at stille krav om at ændre disse regler, og finder ministeren sikkerhedsreglerne for vagtmestrenes arbejdssituation rimelige?«

Svar (21/3 90):

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Jeg har fra Falcks Redningskorps A/S fået oplyst, at vagtcentralerne bemannes på grundlag af en løbende vurdering af belastningen på den enkelte vagtcentral sammenholdt med de gældende vagtordninger.

Vagtordningerne er aftalt mellem korpset og HK via et paritetisk sammensat vagtplanudvalg.

Der findes på alle vagtcentraler skriftlige instrukser for, hvorledes der skal forholdes ved katastrofesituationer, således at andre vagtcentraler inddrages som aflastning af den umiddelbart berørte vagtcentral, og således at ekstramandskab om fornødent tilkaldes.

Ingen vagtcentral er således beliggende, at en vagtmester ikke umiddelbart kan tilkalde andet personale, hvis det er påkrævet.

Jeg finder herefter ikke anledning til at foretage videre.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 209:

Forslag til lov om ændring af lov om oprettelse af et etisk råd og regulering af visse biomedicinske forsøg. (Udskydelse af lovrevision).

Af sundhedsministeren (Ester Larsen).

(Fremsat 21/3 90).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Anna-Marie Hansen (S):

Dette lovforslag er, som det fremgår af bemærkningerne, en opfølgning af redegørelsen om biomedicinsk forskning og etik fra februar 1990. Dengang tilkendegav vi i Socialdemokratiet, at vi ikke havde indvendinger imod ministerens ønske om at udskyde den planlagte lovrevision til næste folketingsår.

I Socialdemokratiet ønsker vi en samlet vurdering af de spørgsmål, der behandles i de 3 publikationer, som er omtalt i bemærkningerne, nemlig Det Etske Råds redegørelse af 5. oktober 1989 om »Beskyttelse af menneskelige kønsceller, befrugtede æg, fosteranlæg og fostre«, Det Etske Råds debatoplæg om et uafhængigt kontrolorgan fra 26. oktober 1989 og betænkning nr. 1185 om »Forskning på mennesket, Etik/Jura«.

Vi er enige med ministeren i, at en samlet vurdering ikke kan ske forsvarligt inden for den tidsmæssige ramme, der fremgår af loven, som en lovrevision allerede i denne folketingssamling. Vi kan tilslutte os ministerens forslag om forlængelse af det gældende forbud mod forskning og forsøg på befrugtede menneskelige æg.

Vi er meget opmærksomme på, at behovet for en samlet lovgivning findes, og at der snarest skal skabes et samlet regelsæt. For os er åbenhed, demokratisk medleven og fælles beslutninger af afgørende betydning. Vi ønsker større åbenhed omkring den biomedicinske forskning, således at væsentlige samfundsmæs-

[Anna-Marie Hansen]

sige diskussioner kan foregå på befolkningens præmisser, inden forskningsmæssige resultater overgår til at være almindeligt anerkendte behandlingsmetoder. Det er jo faktisk den problemstilling, vi står i i dag med de nye befrugtningsteknikker.

Socialdemokratiet er enig med flertallet i Det Ethiske Råd om reagensglasmetodens forbliven som et tilbud til barnløse. På nuværende tidspunkt er det ikke realistisk at stoppe anvendelsen af denne teknik. Men konsekvensen heraf er, at vi tager stilling til aktuelle forsøg på området som en forudsætning for videreførelse af behandlingen. Her må der lovgivningsmæssigt formuleres klare regler, der hviler på balancen mellem beskyttelse af befrugtede æg og forbedring af behandlingen.

De etiske spørgsmål er mange og svære, fordi de handler om menneskerettigheder og værdiopfattelse. Den af eksperterne formulerede 14-dages-grænse vedrørende fostrets udvikling efter befrugtning i relation til forsøg er for mig at se et brændpunkt, der ikke bare kan accepteres som en endegyldig sandhed. De etiske aspekter omkring en eventuel langtidsrisiko for de kvinder, der gennemgår behandlingen, er heller ikke tilstrækkelig afklaret.

Sådan er der mange uklarheder, der trænger til en nærmere vurdering, ikke bare på det område, jeg har nævnt som eksempel, men på en lang række andre områder i Det Ethiske Råds redegørelse. Vi har alle brug for mere tid til at overveje disse problemstillinger, og derfor er udskydelsen af lovrevisionen velkommen.

Vi erkender, at de mange vanskeligheder skal drøftes og beslutninger træffes i Folketinget. Alt andet ville være ansvarsforflygtigelse. I alt for mange år har disse områder ikke været til politisk vurdering og beslutning, men er indgået langsomt i behandlingsmetoder m.v., uden at der har været en folkelig debat eller politisk stillingtagen.

Forskningen er nu kommet så tæt ind på livet af det enkelte menneske, at man ikke længere kan overlade udviklingen til eksperterne. I befolkningen har der været en klar tendens til at bøje sig for videnskaben, men mange eksempler viser, at videnskaben ikke altid har ret, selv om udgangspunktet er forskning i menneskehedens interesse.

Spørgsmålet er nu: Hvad er i menneskehedens interesse? Befolkningen skal ikke være

tvunget til at diskutere disse store og vanskelige spørgsmål på videnskabens præmisser; diskussionen skal finde sted på befolkningens præmisser. Ingen har patent på etikken, der ikke er nogen statisk størrelse. Den teknologiske udvikling har flyttet nogle grænser, og den vil fortsat flytte grænser og dermed vores accepterede normer i samfundet.

Socialdemokratiet tilslutter sig lovforslaget, så de vanskelige emner kan gøres til genstand for en offentlig debat, og vi anbefaler stærkt en massiv oplysningsindsats, der kan styrke befolkningens indsigt i de vanskelige spørgsmål.

Karen Højte Jensen (KF):

Da vi for meget kort tid siden i dette Folketing har haft en debat på baggrund af sundhedsministerens redegørelse om de biomedicinske forsøg, og hvad der knytter sig dertil, skal jeg ikke i dag gå ind i den del af substansen, men blot meddele, at den konservative folketingsgruppe kan tilslutte sig lovrevisionens udsættelse.

Da Det Radikale Venstres ordfører i denne sag, fru Kirsten Lee, ikke er i stand til at være til stede, skal jeg sige, at også Det Radikale Venstre kan tilslutte sig forslaget.

Margrete Auken (SF):

Det er jo ikke så længe siden, vi havde en debat om dette emne, og ved den lejlighed gav også SF udtryk for, at vi støttede ministerens idé om at udsætte lovrevisionen, så spændingen er vel behersket hos ministeren i dag, går jeg ud fra. Jeg tror, at hun vil opleve, at dette lovforslag går glat igennem.

Jeg vil gerne sige, at jeg var meget glad for at høre, at Socialdemokraterne ligesom SF er indstillet på, at vi skal lovgive på de konkrete områder. Jeg synes, det er et vigtigt punkt, som vi ikke har været helt på det rene med endnu, nemlig i hvilket omfang vi vil overlade den konkrete udformning til råd, kommissioner osv., og at det er os herinde, der må tage ansvaret for denne folkelige debats konklusioner, for der er ikke andre til at gøre det på folkets vegne end os. Jeg vil meget gerne lige repetere, at det sagde Socialdemokraterne nu, og jeg håber, at ministeren er fuldstændig enig. Så vidt jeg husker fra debatten, modsagde ministeren heller ikke dette punkt.

[Margrete Auken]

Men det er klart, at det er en helt ny og svær sag, vi skal ind i, og den vil rejse en række problemer, som vi slet ikke rigtig er vant til at forholde os til herinde.

Jeg er imponeret over, at Socialdemokraterne allerede nu kan erklære, at de er enige med flertallet – og så må jeg lige sige: Hvad for en del af flertallet? Hvor henne? Hvornår? osv. – de er enige med flertallet i, at vi skal fortsætte med reagensglasbefrugtningen. Vi har ikke drøftet det i SF. Jeg ved ikke, hvad SF mener. Jeg ved lidt om, hvad jeg selv mener, men jeg ved ikke engang, om vi når at blive enige. Det er jeg såmænd ikke så sikker på.

Jeg vil gerne minde Socialdemokraterne om, hvad baggrunden var for, at mindretallet sagde nej. Det var ikke, fordi de syntes, at der var noget galt med de børn, der blev født på den måde. Heller ikke, at det ikke kunne være relevant at hjælpe de kvinder, som var i den situation, eller skal vi nu – erindrende debatten fra sidste gang – sige: de par, der var i den situation, at de ikke kunne få børn. Men baggrunden er, at man simpelt hen frygter, at man ikke kan styre udviklingen, hvis vi først bliver ved med at give lov til, at man foretager befrugtningen uden for kroppens hulrum. Og jeg synes, at Socialdemokraterne skal erindre, at de selv brugte som begrundelse: Det er her allerede, vi kan ikke stoppe det nu. Det er den glidebane, som vi nok er ude på, men hvor vi alligevel nok også skal tænke, at det er her altså nu, men det kan godt være, at vi skal hugge hælene i, før den glidebane bliver meget bred og meget stejl og meget glat, fordi vi bliver ude af stand til at kontrollere, hvad der kan foregå.

Jørgen Winther (V):

Venstre skal ikke forlænge debatten unødigt. Venstre kan støtte det foreliggende lovforslag.

Tove Niemann (FP):

Fremskridtspartiet kan tilslutte sig lovforslag nr. L 209. Selvfølgelig skal individets rettigheder i forhold til samfundets forskning sikres, og derfor skal vi også være sikre på, at rådet får den helt rigtige sammensætning og kompetence, selv om det så medfører, at den omtalte forskning bliver udskudt.

Lis Noer Holmberg (CD):

Det er jo ikke længe siden, vi drøftede sund-

hedsministerens redegørelse om biomedicinsk forskning og etik, og derfor er der ingen grund til at gentage de udtalelser, der ved den lejlighed blev fremsat.

Jeg vil dog gerne igen fremhæve min tvivl med hensyn til, om man inden for et år er nået så meget længere; dette emne er så følelsesbetonet, og det vil det også være fremover. Derfor spørger jeg, om det virkelig kan være vores opgave at stoppe op; om det ikke var bedre, at vi nu tog stilling. Vi har jo i Danmark videnskabs-etiske komiteer, der så udmærket har virket som kontrolapparat for uetiske eksperimenter. Jeg mener, at vi skubber problemerne foran os og udskyder dem, og jeg kan godt forstå, når dygtige læger som f.eks. professor K. Kristoffersen fra Odense Sygehus, en ekspert, som jo i hvert fald sundhedsministeren også kender, udtaler, at læger har et dilemma. Efter den ene lov gives kvinder fri adgang til at få fjernet fosteret indtil udgangen af 12. graviditetsuge, og en anden lov forbyder en læge at yde optimal hjælp til en kvinde, der skal behandles for barnløshed ved hjælp af ægtransplantation.

Jeg finder det faktisk uheldigt, at man ikke er klar med den lovrevision i denne samling. Om det er Det Etske Råds uenighed eller det er, fordi sundhedsministeren ikke kan nå at få den igennem, er jo så én sag, men at det skulle være gavnligt med en yderligere offentlig debat for at kunne revurdere loven, det kan jeg ikke rigtig se, og det kan de, der arbejder med disse ting, faktisk heller ikke.

Kofod-Svendsen (KRF):

Kristeligt Folkeparti kan godt tilslutte sig, at vi venter et år med en revision af loven. Det er nu ikke, fordi vi selv har behov for yderligere et år for at blive klar over, hvad vi mener. Vi mener faktisk, at det er mindretallet i Det Etske Råd, som har sagt det rigtige i denne sag. Det tror jeg også vi vil mene om et år, men så får vi da et år mere til at argumentere for det, mindretallet har argumenteret for, og det vil vi da gerne bruge dette år til.

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Den 7. marts havde vi som allerede nævnt en debat her i Folketinget på grundlag af min redegørelse om biomedicinsk forskning og etik. I denne redegørelse foreslog jeg at udskyde fristen for fremsættelse af lovforslag om æn-

[Sundhedsministeren]

dring af det nugældende forbud mod forskning på befrugtede menneskelige æg og levende fosteranlæg og fostre.

Af denne redegørelsesdebat fremgik, at et flertal i partierne var enige i en udskydelse, og som en konsekvens heraf har jeg fremsat dette lovforslag, som sikrer, at den nævnte forskning fortsat vil være forbudt. Som det blev nævnt i redegørelsen, vil der blive fremsat lovforslag om en samlet regulering af den biomedicinske forskning i den kommende folketingssamling.

Det er vigtigt for mig, at der bliver tale om en samlet regulering af den biomedicinske forskning, og det skal være mit svar på fru Lis Noer Holmbergs spørgsmål om, hvorfor vi ikke regulerer på det enkelte element. Ved at udsætte den samlede regulering opnår vi at skabe et bedre rum for den folkelige debat. Vi har behov for at få drøftet disse problemer til bunds, få drøftet, hvor de etiske grænser går for den omgang med menneskeligt liv, som vi vender os bort fra.

Jeg vil gerne give tilsagn om at medvirke til en oplysningsindsats, der kan fremme denne debat, og jeg siger tak for den positive modtagelse, som er blevet lovforslaget til del.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 205:

Forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Genindførelse af ytringsfrihed).

Af Glistrup (FP) m.fl.

(Fremsat 14/3 90).

Formanden:

Før jeg åbner forhandlingen, vil jeg gerne sige, at jeg ved, at nogle medlemmer har følt

grænsen for acceptabel sprogbrug overskredet i nogle af formuleringerne i lovforslagets bemærkninger. Jeg har overvejet det og har måttet konstatere, at i andre lignende tilfælde har formuleringer af den type fået lov til at passere. Men jeg vil gerne sige, at jeg ikke er uenig med dem, der har reageret.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Justitsministeren (Engell):**

Der skal ikke herske tvivl om, at jeg selvfølgelig går ind for den videst mulige ytringsfrihed. Ytringsfriheden er en fundamental rettighed, og den er helt central for samfundsdebatten.

Jeg mener også, det er vigtigt, at vi med mellemrum vurderer og diskuterer ytringsfrihedens vilkår her i landet. En sådan debat lagde jeg selv op til for nylig i forbindelse med behandlingen af andre forslag, men jeg må sige, at Fremskridtspartiets forslag og ikke mindst de bemærkninger, som forslaget indeholder, ikke er velegnede som grundlag for en sådan debat.

Min grundindstilling medfører, at jeg ikke kan støtte det foreliggende forslag fra Fremskridtspartiet, hvori man foreslår straffelovens § 266 b ophævet. Tankegangen bag antidiskriminationsbestemmelsen i straffelovens bestemmelse kan vel udtrykkes på den måde, at vel skal der være ytringsfrihed, men der må være tale om frihed under ansvar og medansvar.

Uanset hvorledes man vurderer hensigtsmæssigheden af at påvirke denne nødvendige ansvarlighed via straffebestemmelser, er det et faktum, at den danske straffelov siden 1939 har indeholdt en antidiskriminationsbestemmelse til beskyttelse af visse persongrupper, og som bekendt blev bestemmelsen ændret i 1971. Lovændringen dengang var nødvendig for at muliggøre dansk ratifikation af en FN-konvention om racediskrimination.

Vi er derfor også nu konventionsmæssigt forpligtet til at opretholde bestemmelsen i straffelovens § 266 b. Det gælder dog kun i relation til de ændringer, der blev foretaget i 1971, idet udvidelsen af bestemmelsen i 1987 til også at omfatte diskrimination på grund af personers seksuelle orientering ikke er konventionsbestemt.